

ПРОТОКОЛ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ АЛГОРИТМІВ КОМП'ЮТЕРНОЇ СТЕГANOГРАФІЇ

Постановка проблеми

Питання, пов'язані із здійсненням дієвої захищеності авторських прав і прав інтелектуальної власності, з оперативним контролем доступу до сучасного медіапродукту або конфіденційної інформації, протягом останніх років залишаються проблемами державного масштабу і гостро стоять перед правласниками і споживачами інформаційного контенту. Комп'ютерна злочинність, завдяки використанню з кримінальною метою сучасних інформаційних технологій (ІТ), стала не лише прибутковою, але й досить безпечною для порушників справою [1,2]. Зрозуміло, що в такій ситуації особлива увага повинна бути приділена превентивному створенню інформаційних систем, які були б надійно захищеними від різноманітних загроз. Одним з альтернативних засобів захисту інформації є *комп'ютерна стеганографія* [3,4].

Крім того, сучасний етап розвитку ІТ характеризується і підвищенням вимог до якості надаваних послуг, у даному випадку — послуг у захисті інформації. Достатньо важливим є встановлення конкретної причини неефективної роботи тих або інших методів і алгоритмів захисту інформації в існуючих інформаційно-телекомунікаційних системах, оскільки визначення загальної бази критеріїв робитиме результати оцінки ефективності значимими для більш широкої аудиторії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідження методів і алгоритмів комп'ютерної стеганографії інтенсивно ведуться вже протягом багатьох років. У сучасній літературі представлено детальні описи і програмні реалізації більшості з відомих на сьогодні алгоритмів [3-5], що, таким чином, спричинило потребу в наявності методики наочної оцінки відносної ефективності зазначених алгоритмів проти різноманітних видів атак на стеганосистеми.

На сьогодні найбільш відомими і широкоживаними наборами тестів оцінки якості стеганоалгоритмів (а саме, алгоритмів вбудовування цифрових водяних знаків (ЦВЗ)) є *StirMark*, *UnZign* та ін. [6]. Зазначені тести не орієнтовані на атаку яких-небудь конкретних алгоритмів і, в принципі, можуть розглядатися як універсальні тести стійкості останніх. Стеганоалгоритми тестуються з метою виявити наявність вбудованого ЦВЗ і, за позитивного результату, — декодувати вбудоване повідомлення. У випадку виявлення ЦВЗ і/або повного розкриття змісту повідомлення при застосуванні деякої з множини атак тесту, досліджуваний алгоритм позначається як такий, що не пройшов даний тип атаки (зазвичай, у відповідність до цієї атаки ставиться значення «1», у протилежному випадку — «0»). Відсоток безпомилково виявлених при цьому ЦВЗ (кількість пройдених атак, віднесена до загальної їх кількості) є показником ефективності, який використовується для порівняння відносної ефективності алгоритмів стеганографії.

Даючи змогу виявити існуючі слабкі місця алгоритмів вбудовування ЦВЗ (переважно це стосується геометричних спотворень [3,6]), дані програми мають безліч недоліків, що ускладнюють або ж взагалі унеможливають прийняття безпомилкового і всебічно уваженого рішення щодо ефективності того чи іншого алгоритму.

Основним недоліком є те, що не береться до уваги імовірність “помилкової тривоги” (імовірність виявлення ЦВЗ у пустому контейнері). Таким чином, для двох алгоритмів, що мають однакову імовірність “пропуску цілі” (імовірність невиявлення ЦВЗ у заповненому контейнері), але різні імовірності “помилкової тривоги”, буде винесене однакове рішення щодо їхньої ефективності. Крім того, не проводиться відокремлена оцінка якості стеганодетектора і декодера, а помилково видобуте повідомлення розглядається як помилково виявлений ЦВЗ, що, безперечно, викривлює результати. Також, при оцінці

стійкості алгоритмів до конкретних атак, програмами використовуються один і той самий ключ. Проте, оскільки результати встановлення наявності ЦВЗ є залежними від ключа, очевидно, що для одержання більш точної характеристики якості виконання детектора і декодера повинна використовуватися велика кількість ключів. Ще одним недоліком можна назвати відсутність оцінки часу вбудовування і виявлення/видобування ЦВЗ. Зрештою, оцінки ефективності, одержані для різносторонніх атак, при формуванні загального показника ефективності об'єднуються як такі, що мають однакову вагу, — інакше кажучи, робиться припущення, що на практиці всі атаки і контейнери мають однакову імовірність появи. Втім, у багатьох практичних випадках такий підхід є помилковим, оскільки деякі види атак (напр., компресія із втратами) можуть здійснюватися набагато частіше за інші (напр., дзеркальне відображення).

Окрім *ефективності стеганодетектора і декодера* визначальними є й інші дві характеристики стеганосистем: обмеженими для певних видів атак є пропускна здатність і гранична стійкість до трансформації [3,4]. *Пропускна здатність* (ПЗ) — максимально можлива усереднена кількість інформації, що може бути вбудована до одного елементу контейнера (напр., пікселя або часового відліку) і надійно видобута згодом — безпомилково або ж із відсотком помилкових біт (BER — *Bit Error Rate*), що не перевищує встановленого порогу. *Гранична стійкість алгоритму до атаки* при трансформації контейнера (напр., JPEG-компресії) визначає межу перетворень структури контейнера або найбільш важку атаку, яку може витримати алгоритм, за умови подальшого надійного виявлення/видобування повідомлення.

Постановка завдання

Метою роботи є представлення нового протоколу оцінки якості реалізації відомих і прогнозування ефективності розроблюваних алгоритмів комп'ютерної стеганографії, в якому усунуто недоліки існуючих тест-систем. Головну увагу слід зосередити на представленні повного набору тестів, що повинні бути виконані для одержання наочної, однозначної і надійної характеристики ефективності досліджуваного стеганоалгоритму. Також необхідно представити методику узагальнення окремих результатів для більш компактного відображення загальної ефективності методів стеганографії.

Виклад основного матеріалу дослідження

Параметри протоколу. Вхідною інформацією запропонованої тест-системи є програмні засоби вбудовування, виявлення і видобування ЦВЗ. Результатом тестування є числові показники і діаграми, що відображують ефективність досліджуваного стеганоалгоритму по відношенню до різних видів атак. Параметри системи тестування ефективності наступні:

- множина всіх контейнерів $C^* = \{c_j^*, j = \overline{1, N_{C^*}}\}$;
- множина ключів вбудовування ЦВЗ $W = \{w_t, t = \overline{1, N_W}\}$;
- множина повідомлень $M = \{m_i, i = \overline{1, N_M}\}$;
- множина атак $A = \{a_n, n = \overline{1, N_A}\}$;
- множина вагових коефіцієнтів $K = \{k_l, l = \overline{1, N_K}\}$;
- множина порогових значень ефективності $V = \{v_e, e = \overline{1, N_V}\}$;
- множина вимог до якості стеганосистеми $Q = \{q_r, r = \overline{1, N_Q}\}$.

Контейнери, що застосовуватимуться у тест-системі, повинні бути різноманітними за розміром і спектральним складом, оскільки саме ці два показники впливають на характеристики стеганографічних систем. Крім того, типи контейнерів в існуючій їх множині (цифрові фотографії, комп'ютерна графіка, фотознімки поверхні Землі з космосу, музичні записи тощо) повинні бути узгодженими з використовуваними у прикладних задачах.

Ключовим параметром тест-системи є потужність множини *ключів*, оскільки від ключа вбудовування ЦВЗ залежить ефективність алгоритмів багатьох стеганометодів. Потужність

множини *повідомлень*, навпаки, не є критичною, — ефективність стеганодекодера більшою мірою визначається можливістю достовірного виявлення ЦВЗ, а не вбудованого повідомлення.

Множина *атак* повинна містити всі види атак, що можуть бути здійснені будь-яким з відомих типів порушників з метою модифікації або “стирання” ЦВЗ [3]. Також повинні бути враховані всі спотворення, що виникають під час: *а)* використання мультимедійного контейнера за його прямим призначенням (напр., в результаті масштабування або переквантування); *б)* передавання; *в)* зберігання і т.п.

Множина *вагових коефіцієнтів* використовується для одержання загальної ефективності стеганосистеми шляхом представлення зваженої комбінації показників ефективності та діаграм (яка є результатом певного сполучення характеристик алгоритму, контейнеру й атак). Дані коефіцієнти повинні відбивати імовірнісний характер подій висування вимог до якості, використання контейнерів або здійснення атак, виходячи з конкретних обставин.

Для можливості проведення оцінки помітності ЦВЗ і якості сприйняття контейнера із вбудованим ЦВЗ повинна використовуватися об’єктивна міра *якості*. Найбільш доцільним є використання показника максимального відношення сигнал/шум (PSNR — *Peak Signal-to-Noise Ratio*), оскільки, не зважаючи на деякі недоліки показника (зокрема, слабку корельованість із сприймаючою якістю контейнера [3]), поки що не запропоновано жодної задовільної міри якості, однаково ефективно застосовної для будь-якого типу медіаконтейнера. Що стосується вбудовування ЦВЗ, — може використовуватися множина показників PSNR: напр., 26 дБ для значного, 32 дБ для середнього і 38 дБ для малого об’єму вбудовування. При цьому повинні досліджуватися всі показники якості у даній множині.

Елементи протоколу. Тест-система об’єднує у собі модулі вбудовування, атаки, виявлення ЦВЗ / видобування повідомлення, а також модуль оцінки ефективності (рис.1).

Модуль вбудовування ЦВЗ використовує програмні засоби вбудовування, вхідними даними яких є множини *C, W, M* і *Q*. Функція прямого стеганоперетворення *E* вбудовує ЦВЗ w_i та повідомлення m_i до контейнера c_j з урахуванням задоволення вимог до якості q_r заповненим контейнером: $E: C \times W \times M \times Q \rightarrow C^W$. Дана процедура повторюється для всіх елементів множин *C, W, M* і *Q*, результатом чого є множина заповнених контейнерів C^W . Потужність множини C^W дорівнює $N_C \times N_W \times N_M \times N_Q$. Також проводиться оцінка часу, необхідного для вбудовування ЦВЗ і повідомлення до кожного контейнера c_j .

Модуль атаки використовується для внесення спотворень до всіх заповнених контейнерів з множини C^W шляхом застосування всіх атак з множини *A*. Результатом є множина C^A атакованих контейнерів, яка містить $N_C \times N_W \times N_M \times N_Q \times N_A$ елементів.

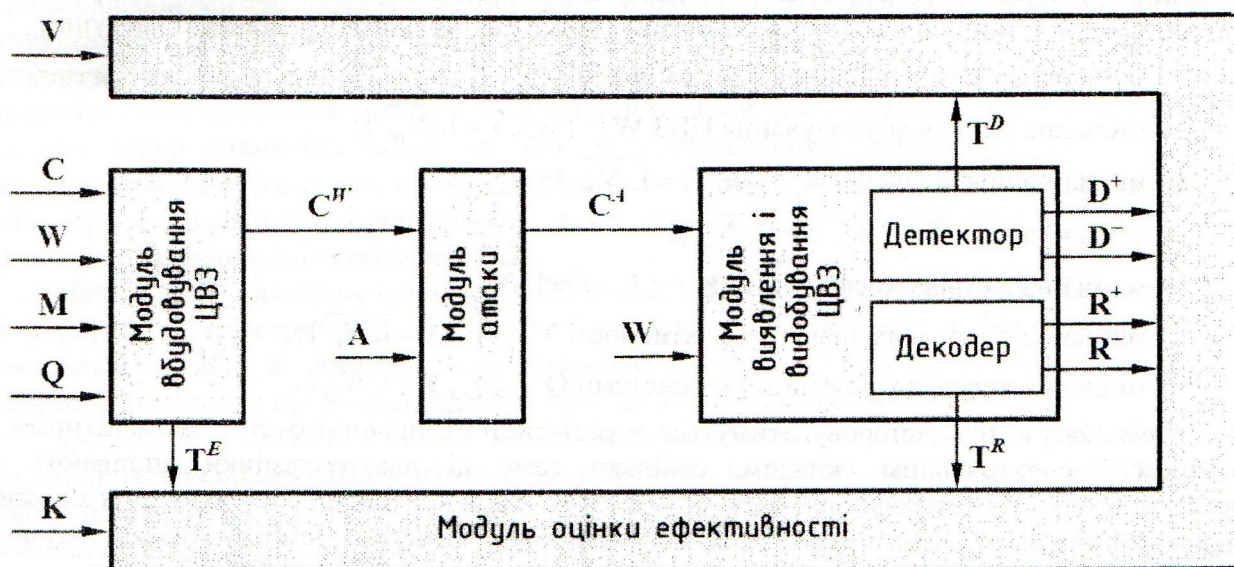

Рис.1. Блок-схема системи тестування ефективності стеганоалгоритмів

Модуль виявлення і видобування ЦВЗ використовує відповідні досліджувані програмні засоби, вхідними даними яких є множини S^A і W . Виконується виявлення ЦВЗ за правильним (w_x) і помилковим ($w_y, y \neq x$) ключами, а також видобування визначених цими ЦВЗ вбудованих повідомлень $\tilde{m} \in M$ з усіх контейнерів множини S^A . Як наслідок, з кожного атакованого контейнера множини S^A видобувається дві пари вихідних даних детектора і декодера, що зумовлені використанням правильного і помилкового ключів вбудовування ЦВЗ. Нехай D^+ і R^+ — відповідні множини вихідних даних детектора і декодера при використанні для їх отримання правильного ключа, а D^- і R^- — відповідні множини вихідних даних, одержані при використанні помилкового ключа. Як і у випадку вбудовування, здійснюється оцінка і збереження значень часу, що витрачається на операції виявлення/видобування.

Стеганодетектор реалізує тестову функцію, яка видає або дворозрядні рішення про наявність/відсутність ЦВЗ у досліджуваному контейнері: напр., «1» — ЦВЗ виявлено, «0» — ЦВЗ не виявлено (рішення є результатом порівняння статистики, що лежить в основі критерію для перевірки гіпотези, з порогом прийняття рішень), або ж безпосередньо статистику, що лежить в основі критерію, у вигляді дійсних (не двійкових) чисел [3,5]. Вихідними даними стегакодера є оцінка вбудованого повідомлення (остання виконується лише за умови надходження від детектора позитивного результату виявлення).

Модуль оцінки ефективності використовується для одержання кількісних оцінок або діаграм ефективності досліджуваного алгоритму. Первинними даними є множини вихідних даних детектора (D^+ і D^-) і декодера (R^+ і R^-), множини T^E, T^D і T^R проміжків часу виконання кожної з операцій (вбудовування, виявлення і видобування), а також множина вагових коефіцієнтів K . Вихідні дані модуля — якісні оцінки і діаграми, що характеризують відносну ефективність тестованого алгоритму або його придатність для виконання конкретних задач.

Оцінка ефективності. За результатами виконання операцій “вбудовування-атака-виявлення-видобування” одержують вихідні дані з декодера і детектора (для правильних і помилкових ключів ЦВЗ), а також тривалості виконання операцій вбудовування, виявлення і видобування. Використовуючи ці основні дані, здійснюють оцінку ефективності алгоритму як по відношенню до атак, здійснюваних на відповідну йому стегаосистему, так і виходячи з часу виконання основних етапів алгоритму.

Для оцінки стійкості стегаалгоритму до атак повинні бути визначені імовірності “помилкової тривоги” і “пропуску цілі”. Імовірністю “помилкової тривоги” (помилки 1-го роду) p_α є імовірність виявлення ЦВЗ у пустому контейнері або у контейнері, заповненому ЦВЗ з іншим ключем. У даному випадку p_α встановлюється здійсненням виявлення з помилковим ключем, оскільки це є еквівалентним найбільш несприятливому варіанту. Імовірністю “пропуску цілі” (помилки 2-го роду) p_β є імовірність невиявлення ЦВЗ у заповненому ним контейнері.

Якщо вихідні дані з виходу детектора є недвійковими, можлива оцінка емпіричного розподілу, який може бути апроксимований теоретичним розподілом $f(u)$. У відповідності з цим, результатом множин D^+ і D^- є два розподіли: $f^+(u)$ і $f^-(u)$. Нехай $V_{\min}$ і $V_{\max}$ — мінімальне і максимальне середнє значення цих розподілів. Тоді для кожної порогової величини $V \in [V_{\min}, V_{\max}]$ можуть бути обчислені імовірності p_α і p_β [7]:

$$p_\alpha(V) = \int_V^\infty f^-(u) du, \quad p_\beta(V) = \int_{-\infty}^V f^+(u) du. \quad (1)$$

Використовуючи (1), визначимо робочу характеристику детектора (DOC — *Detector Operating Characteristic*) — залежність імовірності p_α від імовірності p_β . Це може бути зроблено шляхом оцінки для будь-якого порогового значення V площ під $f^+(u)$ і $f^-(u)$

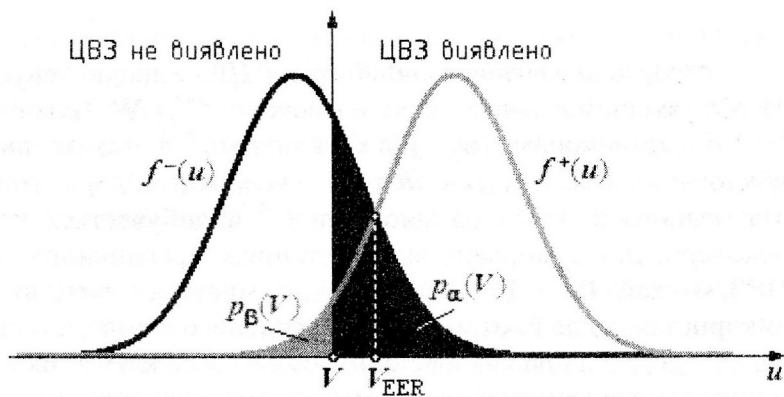

Рис.2. Імовірності “помилкової тривоги” і “пропуску цілі”

відповідно ліворуч (p_β) і праворуч (p_α) від порогу (рис.2) [8]. Криві DOC обчислюються для кожного контейнера з множини $\mathbf{C}^A$.

Крім того, криві DOC можуть бути визначені безпосередньо з емпіричних розподілів:

$$p_\alpha(V) = |\mathbf{D}_V^-| / |\mathbf{D}^-|; \quad p_\beta(V) = |\mathbf{D}_V^+| / |\mathbf{D}^+|, \quad (2)$$

де $\mathbf{D}_V^- = \{u_i > V/u_i \in \mathbf{D}^-\}$; $\mathbf{D}_V^+ = \{u_i < V/u_i \in \mathbf{D}^+\}$; запис $|\mathbf{D}|$ розуміє під собою потужність множини $\mathbf{D}$. Але при цьому, для того щоб мати точність порядку 10^{-N} , необхідно використовувати як мінімум 10^N ключів.

Завдяки найбільш повній характеристиці ефективності алгоритму з точки зору стійкості останнього, крива DOC може розглядатися як міра стеганостійкості. Визначивши DOC, також можна оцінити наступні критерії ефективності (рис.3):

- імовірність p_β (p_α) для фіксованого значення p_α (p_β);
- коефіцієнт рівної імовірності помилок 1 і 2-го роду (EER — *Equal Error Rate*);
- площу під кривою DOC (т. зв. глобальну оцінку ефективності), S_{DOC} .

На підставі критеріїв EER та S_{DOC} можна зробити висновки про відносні переваги і недоліки різних алгоритмів — чим нижчими вони є, тим більш якісною і надійною буде стеганосистема.

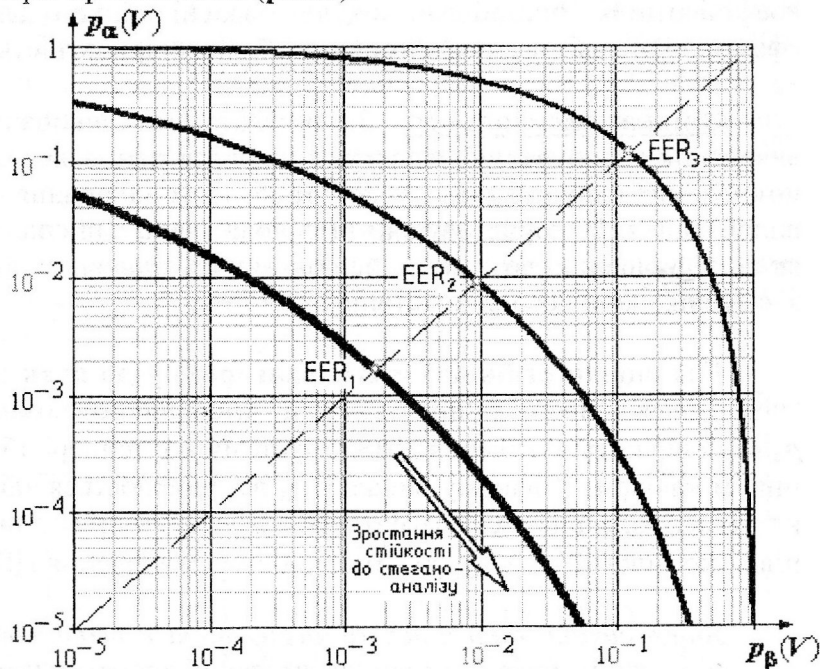

Рис.3. Робочі характеристики стеганодетекторів

Регулювання порогу чутливості V у системі дозволить гнучко настроювати її у відповідності до вимог безпеки. При цьому слід брати до уваги, що збільшення стійкості стеганосистеми до аналізу (і, як наслідок, зниження імовірності p_α) супроводжується зростанням часу виявлення прихованих даних і підвищенням імовірності p_β [3].

Якщо вихідні дані з виходу детектора є двійковими, криві DOC одержати неможливо. У цьому випадку можна оперувати кількістю помилково виявлених у пустому контейнері ЦВЗ (N_α) і кількістю пропущених ЦВЗ (N_β): $p_\alpha = N_\alpha / |W|$; $p_\beta = N_\beta / |W|$. Як критерій ефективності може бути використана зважена сума:

$$p = k_{\alpha} \cdot p_{\alpha} + k_{\beta} \cdot p_{\beta}, \quad (3)$$

де k_{α} , k_{β} — вагові змінні, що обираються в залежності від вимог до алгоритму.

Якщо алгоритмом передбачається можливість приховування повідомлення, вихідними даними декодера є повідомлення $\tilde{m}_i$, яке порівнюється з повідомленням-оригіналом m_i . У випадку *недвійкового характеру* вихідних даних детектора, для кожного значення порогу V визначається:

— середня кількість помилкових біт у видобутих даних (N_{BER}) для ЦВЗ (правильних і помилкових), що перевищили поріг V детектора (тобто для всіх виявлених ЦВЗ);

— кількість повідомлень, для яких були правильно видобуті усі біти первинного повідомлення (N_M^+). Як і у попередньому випадку — для всіх виявлених ЦВЗ.

За одержаними результатами для кожного елементу S^A будуються графіки залежностей N_{BER} і N_M^+ від порогу V (або, що те саме, як функції відповідної імовірності $p_{\alpha}(V)$). Критеріями ефективності можуть бути обрані значення N_{BER} або N_M^+ при $p_{\alpha}(V) = \text{const}$.

Якщо вихідні дані детектора носять *двійковий характер*, маємо попередньо визначений поріг (а, отже, й задану точку на кривій ДОС). При цьому, для будь-якого контейнеру з S^A можна однозначно встановити N_{BER} і N_M^+ , які й використовуються як критерії ефективності.

Час виконання операцій з вбудовування, виявлення і видобування даних визначається шляхом усереднення на множинах W і M .

Результатом виконання вищенаведених процедур є критерії ефективності для будь-якого контейнера з множини S^A , одержані шляхом аналізу вихідних даних детектора, декодера і часу на виконання ключових операцій. Виходячи із значного обсягу даної інформації, результати доцільно представити у більш компактній і наочній формі. Наприклад, шляхом **зваженого об'єднання критеріїв-результатів**, що відповідають кожному контейнеру з S^A . Вага того або іншого критерію повинна відповідати імовірності появи специфічного контейнера за конкретних обставин.

Для оцінки **пропускну́ї здатності** стеганосистеми, формованої на основі досліджуваного алгоритму, до контейнера вбудовуються повідомлення зростаючої довжини і перевіряється значення показника BER, одержуваного за результатами видобування, на предмет перевищення ним заданого порогу V_{BER} . У випадку *недвійкового детектора*, BER визначається для кожного значення змінюваного порогу V тестової статистики, тобто для кожного значення p_{α} . В результаті оцінка ПЗ одержується для кожної комбінації “контейнер-якість”. Оскільки поріг V пов'язаний з відповідною парою імовірностей p_{α} і p_{β} , можна відтворити залежність ПЗ від p_{α} або p_{β} . Можливим критерієм ефективності при порівнянні алгоритмів є порівняння їх ПЗ, що відповідає фіксованому значенню p_{α} . Якщо *детектор двійковий*, значення ПЗ визначається для заданого робочого стану стеганосистеми. Для одержання оцінки загальної ПЗ, забезпечуваної алгоритмом, окремі показники можуть бути об'єднані для кожної комбінації “контейнер-якість” аналогічно тому, як це робилося при оцінці стійкості алгоритму до атак.

Для обраного критерію ефективності та за певних: якості, контейнера й атаки (у довільній комбінації) можна визначити **граничні рівні стійкості до атаки** досліджуваного алгоритму. Передбачено можливість покрокового підвищення рівня атаки (напр., підвищення ступеню JPEG-компресії з кроком 2%) до тих пір, поки дані на виході детектора не задовольнятимуть обраному критерію ефективності. Атака, для якої критерій ефективності алгоритму перевищив встановлений поріг, є *алгоритмічною межею* для обраного різновиду атак. Показники граничної стійкості для всіх контейнерів і певної пари “якість-атака” можуть бути зведені до відповідного цій парі загального показника граничної стійкості за методикою, аналогічною вищенаведеним.

Також є доцільною перевірка стеганоалгоритму на факт **задоволення вимогам певної прикладної задачі**. Для цього існуючі вимоги зводяться до відповідної множини вагових коефіцієнтів K (елементи якої беруть участь при визначенні показників ефективності в ході дослідження алгоритму) і множини порогових значень ефективності V (з елементами якої порівнюються одержані в ході дослідження показники ефективності).

Висновки і перспективи дослідження

В даній роботі представлено нестандартний протокол оцінки ефективності відомих і розроблюваних стеганоалгоритмів, в якому усунуто недоліки існуючих для даних цілей програм тестування. Тест-система, розроблена на основі даного протоколу, може бути використана для моніторингу ефективності алгоритмів, що використовуються для захисту авторського права, ідентифікації медіаконтенту цифровими “відбитками”, контролю доступу до конфіденційної інформації тощо.

Список літератури

1. Internet-ресурс інформагентства Reuters (<http://today.reuters.com/news/>).
2. Internet-ресурс Центру дослідження проблем комп'ютерної злочинності — Computer Crime Research Center (<http://www.crime-research.org/>).
3. Конахович Г.Ф., Пузыренко А.Ю. Компьютерная стеганография. Теория и практика. — К.: “МК-Пресс”, 2006. — 288 с.
4. Хорошко В.О., Азаров О.Д., Шелест М.Є., Яремчук Ю.Є. Основи комп'ютерної стеганографії. — Вінниця: ВДТУ, 2003. — 143 с.
5. Грибунин В.Г., Оков И.Н., Туринцев И.В. Цифровая стеганография. — М.: “Солон-Пресс”, 2002. — 272 с.
6. StirMark (<http://www.petitcolas.net/fabien/watermarking/stirmark/index.html>), UnZign (http://www.petitcolas.net/fabien/steganography/image_watermarking/unzign/).
7. Вентцель Е.С., Овчаров В.А. Теория вероятностей и её инженерные приложения. Изд. 3-е, перераб. и доп. Уч. пос. для ВУЗов. — М.: “Академия”, 2003. — 464 с.
8. Б. Складар, Цифровая связь: Теоретические основы и практическое применение. Изд. 2-е, исправл. — М.: “Вильямс”, 2003. — 1104 с.

УДК 681.511.3

Кобозева А.А., Маракова И.И.

МЕТОД ОЦЕНКИ УСТОЙЧИВОСТИ СТЕГАНОГРАФИЧЕСКИХ АЛГОРИТМОВ К ВОЗМУЩАЮЩИМ ПРЕОБРАЗОВАНИЯМ

По мере развития современного общества проблема защиты информации становится все более актуальной, что приводит к резкому повышению интереса к исследованиям в области компьютерной стеганографии [1]. Толчком для развития этих исследований в последнее время послужило появление новых областей применения. Дополнительная информация (ДИ) встраивается в основное сообщение (ОС), в качестве которого может использоваться видео, изображение, аудиозаписи и т.д., причем дополнительная информация может быть как секретной, так и несекретной. Без потери общности для конкретизации исследований далее в качестве ОС будем рассматривать изображение.

Целью исследования является установление таких свойств произвольного изображения, наличие которых явилось бы достаточным условием устойчивости предлагаемого алгоритма стеганографического преобразования этого изображения и декодирования скрытой в нем информации к различного рода искажениям, а также нечувствительности задачи о декодировании ДИ к возмущениям в исходных данных.

Дадим определения используемым понятиям.

Стеганографическим преобразованием будем называть процесс погружения ДИ в основное сообщение.